

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	7
KUVAYI MİLLİYE DEFTERİ	11
Samsun Dağlarında	13
Hasan Tahsin	16
Haziran Göğü	18
Amasya Konalgası	21
Erzurum Temmuzu	23
Sivas Mandası.....	26
Maraş Gerillası	28
Alaşehir	31
Dağ Ateşleri	33
Yörük Ali Efe	36
Bozkır Yolu	38
Hacı Bayram Veli.....	41
Manastırlı Hamdi Efendi	43
Özbekler Tekkesi	46
Kurtuluş Yayılsı	48
Yahya Kaptan	51
Urfa Ağzı	53
Gerede	56
27 Mayıs 1920	58
Molla Kerim	62
Antep Köprüsü	64
İstiklâl Mahkemesi	67
Kalpak	69
Köylü Kanı	72
51 No.lu Lokomotif	74
Hâkimiyeti Milliye	77
Nasrullah Camii	79
Kuyulu Kahve	82
Karaoğlan Çarşısı'nda Kar Var	84

Ulusal Kurtuluş Ordusu	86
MUSTAFA KEMAL HAVASI	91
Borç	93
Şu Sonsuz Koşu	94
Havza Yollarında Mustafa Kemal	95
Mustafa Kemal Havası	97
Bağımsızlık Öğretmeni	99
ADIDIR BAŞKALDIRMANIN	101
Alfabe.....	103
Adıdır Başkaldırmanın	104
Atatürk Marşı	106
Yirmi Altı Ağustos Göğü	107
Bağımsızlık Tapınağı	109
On Dokuz Mayıs Öğretmeni.....	111
Top Sesleri	113
Bildiri	115
ATATÜRK'ÜN POSTACISI	117
Mustafa Kemal Toprağı	123
Taş Basması Atatürk	134
Çağrı	135
Anadolu'ya Bildiri	137
Her Gün Sen Atatürk Baba	138
Savaş ve Barış	139
Mustafa Kemal'i Özlemek	140
Bayburt Toprağından Tahir'in Yaktığı Türkü	146
29 Ağustos Yağmuru	147
Seher Vakti Ozan	148
Dumlupınar 1976	149
Halk Gülü	150
Atatürk'e Çağrı	152
KENDİ DİLLERİNDEN “KUVAYI MİLLİYE DEFTERİ”	153
Kansu: 50. Yılı Kuvayı Milliye Defteri'yle selamlamak istedik	157
Sözen: Kansu'ya Yakınlığım Kuvayı Milliye Defteri'nde Bütünlendi.....	159
Ceyhun Atuf Kansu'nun el yazısıyla, Kuvayı Milliye Defteri'nden sayfalar	163

SUNUŞ

Ceyhun Atuf Kansu'nun *Kuvayı Milliye Defteri* adlı kitabı, I. Dünya Savaşı'ndan sonra Anadolu'yu ele geçirmeye çalışan işgal ordularına ve halkından uzaklaşmış, ülke toprağını gözden çıkarmış Osmanlı sarayına karşı bir başkaldırının, örgütlü bir direnişin; bağımsızlık, özgürlük adına gerçekleştirilmiş olan onurlu bir halk eyleminin, ulusal bir kurtuluş savaşının sıcak, kapsamlı, yürekleri tutuşturan şiirsel öyküsüdür.

Kuvayı Milliye Defteri'nde bir yandan bölgesel, yerel birliklerin ulusal bağımsızlık direnişindeki yerleri, işlevleri şiir diliyle aktarılırken; bir yandan da bir belgeselci gözlemciliğiyle Kuvayı Milliyecilerin, bu ulusal halk kahramanlarının adları, kimlikleri, yine Anadolu'nun doğası tüm yerel renkleri, çiçekleri, denizleri, dağları, ağaçları, ozanları, allı morlu köylüleri, çarşıları, istasyonlarıyla Anadolu toprağının üzerindeki yaşam tüm zenginliği ve canlılığıyla işlenir.

Biz de okurlar olarak, Kuvayı Milliye Defteri'nin sayfalarını çevirirken bu onurlu savaşın zorlu günleri içine katılarak halk sevinci Cumhuriyet'e giden yolda yazara eşlik ederiz:

Ot çiçek karışığı kır kokusunu içimize çekip Goncalı İstasyonu'nda vakit yaz, bir çınar altında bekleriz. Öz kardeşimiz Sökeli Ali'nin haberini, dağ kaynaklarından akıp gelen alabalıkları yüreğimizin ırmağı ile buluştururuz. Kuşluk vaktini bir ballı incirde soyarak Manastır'daki bir bahçeden kırık bir çocukluk dalı getiren Manastırlı Hamdi Efendi'yi selamlayıp tüfek çatmışken dağı yıldızları, bir yaylıda giderken Üsküdarlı bir arabacıdan türkü dinleriz. Dostluğun çaydanlığında çay demlenirken, Geyve İstasyonu'nda ısıtırken içimizi, geçeriz kara geceyi, önümüz bir sabah safasıdır, devrimin halk ağacında mor güneş açan. Havza pazarına inmiş köylülerle birlikte yan yana yürürüz, başımızda Mahmur Dağı'nın dumanları. Sabah güneşi gelip bağdaş kurmuşken Mustafa Kemal'in yanında dururuz, umudun haritası açılmıştır önümüzde. Yurdun sisli bahçesini, gecenin ellerinden kurtarmak, bir yol döşemek için güneş yapraklarıyla yarına...

Artık hazırızdır.

Ceyhun Atuf Kansu'nun bu kitabı; bizi şiirlerin içine çekerek, derin bir yurt sevgisini iliklerimize değin duyumsamamıza yol açarken bir ülkeyi

sevmenin ne demek olduğuna ilişkin anlam çıkarmamızı, algı ve kavrayış bütünlüğüne varmamızı ve tepeden tırnağa “yurttaş” olmamızı sağlar.

Kuvayı Milliye Defteri, “Ya bağımsızlık ya ölüm” ilkesinden ve bir uluslaşma, bağımsızlık ve özgürlük ülküsünden köken alarak, Mustafa Kemal Atatürk’ün önderliğinde, halk adına, halkın gücüyle ve emeğiyle kurulan bir cumhuriyetin tarihsel sürecinin şiirsel anlatımıdır.

Kuvayı Milliye Defteri kitabında, Mustafa Kemal’in kendisi de halkın içinde, halkla birlikte yol alan bir Kuvayı Milliyecidir. Kimi zaman “Kemal Paşa”, kimi zaman “bağımsızlık öğretmeni”, kimi zaman “soyadıdır başkaldırmanın”, kimi zaman “yarını özlemektir” Mustafa Kemal. Vazgeçilmez bir temel imge, yurt sevgisinin, bağımsızlık adına verilen bir kurtuluş savaşının, halk cumhuriyetinin ışıldayan simgesidir.

Kitaba adı veren Kuvayı Milliye Defteri adlı dosya, Cumhuriyet’in 50. yılı nedeniyle 29 Ekim 1973’ten başlayarak, 12 Kasım 1973’e değin Halkçı gazetesinde yayımlanmıştır. Aynı dosya, Muzaffer Uyguner tarafından yayına hazırlanan ve 1991’de Bilgi Yayınevi tarafından yayımlanan *Güneş Salkımı* adlı şiir kitabında yer almıştır.

Kuvayı Milliye Defteri başlığı altında derlenen şiirler, Halkçı gazetesinde Gürol Sözen’in çizgileriyle yayımlanmıştır. Elinizdeki kitap, Gürol Sözen’in Halkçı gazetesinde yayımlanan çizgilerinin üzerinden geçtiği ve ıslak imzasını attığı bu yapıtlarıyla ilk kez okura sunulmaktadır.

Kitabın “Mustafa Kemal Havası” ve “Adıdır Başkaldırmanın” adlı bölümlerinde yer alan şiirler, yine Bilgi Yayınevi tarafından 1991 yılında basılan *Güneş Salkımı* adlı şiir kitabından alınan şiirlerden oluşmaktadır.

Yine kitabın “Atatürk’ün Postacısı” adlı bölümündeki şiirler ise, Ceyhan Atuf Kansu’nun çeşitli dergilerde yer almış şiirleri arasından seçilerek ilk kez kitaplaştırılmaktadır.

Kuvayı Milliye Defteri kitabı, yazarın oğlu Işık Kansu tarafından yayına hazırlanmıştır.

Bizleri toplumsal belleğimizin güneşli avlusunda, ortak bir yurttaşlık bilincinde buluşturan bu kitap, Cumhuriyet’in 100. yılı için okurlara armağan edilmiştir.

*Œir diyeceksiniz, insanlığı kız kardeŒi Œiirler
O mu? Bağımsızlık gl, emek menekŒesi
Bir seher tazeliđiyle sarmıŒ ulusumuzu
Mustafa Kemal havasında gelecektir... Öyle bir hava.*

Ceyhun Atuf Kansu

Anısı önünde kıvançla, saygıyla eğilirim.

Kızı

Prof. Dr. Bahar Gökler

KUVAYI MİLLİYE DEFTERİ¹

---

1 *Güneş Salkımı*, 1991, Bilgi Yayınevi

Samsun Dağlarında

Mahmur Dağı'ndan ne görünür
Bak hele oğul, ne görünür?
Bir eski duman görünür
Hele bak hele bak daha daha.
Bir küçük kuşum ben, baba
Gözlerim bir uçar, bir düşer
Ve atımız yorgundur gidemez daha
Adaçayı kokan dağ yollarından.
Çökelim gel oğul ardıç dalı altına
Çarşamba'nın yaprak tütününü
Sarıp bir acılı defter yaprağına
Başlıyalım sözümüze...
Mayıs her zaman güzeldir Anadolu'da
Gonca gül ayları başladığından kuzeyde ve güneyde
Ne ki bir hain bıçak kesmiştir.
Ananın gözlerinden esirgediği gül dalını
–Bilirsin dağlar ardındaki bahçemizi–
Adana'da, Maraş'ta Ayıntap'ta!
Ateş yakalım mı baba ardıç kozalağıyla
Koksun gece ve üşümesin gözlerimin yıldızı!
Aman oğul üşümesin gözlerinin yıldızı
Bir ateş yakalım oğul... dağ yatağımızdır
Pontus çetecileri köyümüzü yaktığından beri.
Koca tütün ambarları ve yaban gemileriyle
Alış verişçi zenginleri ve Bafra tefecileriyle
Şu derin gökyüzünce uzaktır bize Samsun.
Biz yoksuluz oğul, biz darmadağın
Ve artık dağlardadır bir tek umut.
Mayıs bülbülüdür ıştır sesi

Tanyeri dalında dalgalanarak
Yoldan geçen mi var? Toz ve gürültü
Saklan oğul bakalım. (Bir paşa!)
Yollarımızdan geçiyor... ıssız dağlarımızdan
Bir kaçak tüfek gibi bak oğul
Bir kayanın ardına çıksa
Bana da bir tüfek verse
Dayanırım arkasında
Başıma ölüm kuşu inene dek.
Ben hiç paşa görmedim tütün sakallı babam
Bak oğul. Bak oğul. Sen bak hele
O da kaçıyor bizim gibi dağlara.
Ver tütünü, sarıp bir acılı defter yaprağına
Başlayalım sözümüze:
Dön ardıcın ardını, bak dağdan ne görünür?
Osmanlıdır babam çökmüş duman görünür.
Bir denizdir uzaklarda, sen bilmezsın
Ben gördüm incir, üzüm gemilerini
Çok eski günlerde oralarda askerken
İzmir denizidir adı, bak oğul hele hele
İzmir denizinde Yunan görünür...

Halkçı, 29 Ekim 1973

